

Utfyllnad av mark

– Råd och regler

Den som skall fylla ut mark med till exempel jord- och schaktmassor, sten, grus, betong kan behöva anmäla detta till miljöförvaltningen. Schaktmassor från tidigare exploaterade områden är ofta förorenade och ska hanteras med restriktioner.

Återanvändning

Återanvändning av avfall kan medges när det finns ett anläggningsändamål. Återanvändningen får inte innebära en ökad föroreningsbelastning på den nya platsen.

Schaktmassor som uppstår när man gräver i tidigare exploaterade områden är ofta påverkade av föroreningar och ska hanteras med försiktighet. Betong kan vara förorenad av t ex oljespill, PCB-föroreningar kan finnas i halkskyddat golv, tätskikt kan vara förorenat av tjära. Om man misstänker att massorna innehåller föroreningar skall provtagning göras med t ex ett prov per 200 m³.

Den som tar emot massor för att fylla ut ett markområde bör begära att få se analyser på massorna innan de tas emot.

Asfalt ska inte användas för att fylla ut mark, men kan användas i konstruktion av exempelvis parkering eller vägkropp. Var observant på tjärasfalt som innehåller höga halter föroreningar. Kontakta miljöförvaltningen om tjärasfalt påträffas.

Avfallsliknande innehåll får inte förekomma vid utfyllnad av mark. Metall, trä, plast, gummi, etc skall sorteras ut.

Tänk på att förhindra tjuvtippning. Stängsel och/eller bom kan behövas.

Anmälan eller tillstånd?

Det som avgör om det krävs en anmälan eller tillstånd, är risken för förorening av mark och vatten. Detta bedöms utifrån massornas egenskaper och platsens lämplighet.

Med föroreningsrisk menas såväl risk för att massorna kan innehålla giftiga ämnen som risken för damning eller grumling av vattenområde. Det kan vara svårt att själv väga in alla aspekter och bedöma föroreningsrisken.

- Om föroreningsrisken **bedöms som ringa** ska en anmälan göras till miljöförvaltningen. Kod 90.140 C, förordning 1998:899 om miljö- och hälsoskydd.
- Om risken **bedöms som mer än ringa** ska tillstånd sökas hos länsstyrelsen. Kod 90.130-1 B, förordning 1998:899 om miljö- och hälsoskydd.
- Om det inte finns någon föroreningsrisk (ex användning av natursand) men att utfyllnad av mark kan medföra en ändring av naturmiljön ska samråd ske med länsstyrelsen enligt miljöbalken, 12 kapitel, 6§.

MER INFORMATION

Miljöförvaltningen granskar anmälan. Vi svarar på anmälan med råd, upplysningar eller ett föreläggande där vi anger vilka försiktighetsåtgärder som ska användas samt om ytterligare utredningar behövs.

Miljöförvaltningen har alltid möjlighet att begära in de uppgifter som behövs för att kunna utföra tillsynen.

För arbetet med att handlägga ärendet tar miljöförvaltningen ut en avgift enligt gällande taxa.

Riktvärden och bedömning av risker

Det finns inga riktvärden för bedömning av föroreningar vid utfyllnad av mark. Ofta används Naturvårdsverkets riktvärden för efterbehandling och sanering. De två huvudtyperna är riktvärden för känslig markanvändning (KM), t ex bostadsmark, samt riktvärden för mindre känslig markanvändning (MKM), t ex industrimark. Bara massor med halter under Naturvårdsverkets riktvärden för KM bör ses som rena.

För att minimera miljö- och hälsorisker vid utfyllnad av mark samt för att ta fram mottagningskriterier för inkommande massor bör man utreda områdets känslighet, skyddsvärda objekt, bakgrundshalter och exponering i en sk platsspecifik riskbedömning. Utredningen bör göras av en sakkunnig markkonsult.

Göta Älvs vattenskyddsområde

Inom Göta Älvs vattenskyddsområde gäller särskilda regler. För återanvändning av massor inom skyddsområdet ska Naturvårdsverkets riktvärden för markanvändningen vara uppfyllda. Massor som tas in i vattenskyddsområdet skall uppfylla riktvärdena för KM (se ovan).

- Inom vattenskyddsområden krävs tillstånd från miljöförvaltningen innan anmälningspliktig verksamhet med beteckning C, (där föroreningsrisken bedöms som ringa), får påbörjas. (Se rubriken Anmälan eller tillstånd?)

Strandskydd

Strandskydd råder normalt 100-300 m från strandlinjen vid hav, sjöar och vattendrag. Dispens från strandskydd söks hos länsstyrelsen/stadsbyggnadskontoret.

Schakttipp

Schakttipp med bortskaffande av jord- och schaktmassor som enda syfte är att se som deponering och regleras i förordningen om deponering av avfall (2001:512). Kontakta länsstyrelsen.

Mark- eller bygglov

För schakt- och fyllningsarbeten krävs mark- eller bygglov. Inom detaljplanlagt område krävs marklov för att ändra marknivåer. Utanför detaljplanlagt område krävs bygglov för anläggningsändamål, t ex parkering, upplag, bullervall. För schaktnings- och fyllningsarbeten för t ex en byggnad krävs alltid bygglov. Kontakta stadsbyggnadskontoret vid frågor som rör mark- och bygglov.

Vilka uppgifter ska lämnas till miljöförvaltningen?

Anmälan ska lämnas in i god tid innan arbetet startar, minst sex veckor. Kontakta miljöförvaltningen i god tid för att få råd och hjälp. Anmälan ska undertecknas av den ansvarige och innehålla följande uppgifter:

- Sökanden, adress, organisationsnummer och telefon.
- Fastighetsbeteckning och ägare.
- SNI-kod (se rubriken Anmälan eller tillstånd).
- Bygg- och/eller marklov.
- Beskrivning av syfte: anläggningsändamål, situationsplan där utfyllnaden framgår, markprofil före och efter.
- Beskrivning av mottagningskriterier för massor: typ av massor, mängd, föroreningsinnehåll, provtagningar.
- Beskrivning av arbetet: tidplan, arbetstider, mottagningsrutiner, journalföring, miljökontrollant, kontaktperson och telefon.
- Beskrivning av omgivningen och avstånd till vattentäcker, vattendrag och närhet till bostäder.
- Beskrivning av störningar: buller, transporter, omgivningspåverkan.
- Beskrivning av skydds- och försiktighetsåtgärder, provtagning, täckning, efterkontroll etc.

Mer information

Länsstyrelsen: www.o.lst.se

Göteborgs Stad: www.goteborg.se

